

Németh Ákos

Tél

Szereplők:

ELVIRA, huszonévei végén

JÁNOS

APA, János apja

ÉVA

BŐRFEJŰ

ORVOS

ELADÓNŐ

Üzletben, ketten

ELADÓNŐ - Sok mindent hallani, ki ezt mond, ki azt. Van aki azzal jön, hogy egyik napról a másikra, nesze neked, allergiás. Na, nekem volt már minden hajszíнем, a narancstól a liláig. Mostanában konzervatív vagyok: ez mahagónit jelent. A mahagóni, az hagyomány-örzést jelent, húslevest főzök vasárnap, operába járok, sőt karácsonykor Diótörőre, az adóbevallásomtól nyugodtan alszom, és még választani is elmegyek.

Ez a szőke tincs viszont itt azt jelenti, hogy elmegyek ugyan szavazni, de a kormány dögöljön meg.

Na, mondjuk, terhes nem voltam még.

Szóval nem tudok hozzászólni, meg kell kérdezni egy fodrászt, én ezt csak árulom: bababarát hajfesték, ammóniamentes.

ELVIRA - És két partedli. Egy kék, egy rózsaszín.

ELADÓNŐ - Hát igen, ha még nem tudja, mi lesz, muszáj a kettő.

ELVIRA - Majd elfelejtettem a cumit. Bár ki tudja... jó az, ha rászokik?

ELADÓNŐ - Egyszer mindenki leszokik róla.

ELVIRA - És kismadrágok, kékek, és ez a két szoknyácska, piros és sárga.

ELADÓNŐ -... nem lenne talán jobb, ha megvárná, míg megtudja mit vár, kicsoda a pocak-lakó? Fiú-e, lány-e? Úgy látom, nem kell még kapkodnia.

ELVIRA - Időben akarok intézni mindent. Látja ezt a kislányt? A lépcsőn koldul, és nevet.

ELADÓNŐ - Még nem is látszik, hogy terhes lenne.

ELVIRA - Tizenhatodik hét.

A sapkájával játszik ugróiskolát. A kislány, itt a lépcsőn.

ELADÓNŐ - Hát igen, egy kis csoda valóban.

ELVIRA - Milyen boldog!

ELADÓNŐ - Így mindenből kettőt kell vennie.

ELVIRA - A felesleget majd tovább ajándékozom, vagy megvárjuk vele a kistestvérkét.

A hajfestékben bizonytalan vagyok.

ELADÓNŐ - Ha, kiderül, hogy babát vár egy nő, az gyönyörű. De muszáj rögtön slamposnak lennie? Ha valaki tizenhat éves korától festeti a haját, mit tegyen, ez a kérdés? Hát ugye? Sokan esküsznek rá, hogy a hajfesték mérge, és a babának árt, más ezen nevet. Hát nevetek én is, haha, így nevetek.

Másrészt ez az egész gyönyörű, és legszívesebben sírnék, olyan szép, ha valaki babát vár. Különösen, hogy már nem vagyunk fiatalok. Már hogy nem egészen.

De használhatunk krétát is, az eredmény fantasztikus.

Szóval aranyszőke?

ELVIRA - Ezt a nagy mackót még... Vagy inkább ez a baba?

ELADÓNŐ - Gyönyörű baba, pislog, sír, nevet, ami kell.

ELVIRA - Nyomasztó utca... Üres kirakatok itt is, ott is.

ELADÓNŐ - A miénk nem az. Mi vagyunk benne, mi magunk.

*

ELADÓNŐ *(a lépcsőn üti a kolduló kislányt)*

Nekem kéne sírni, nekem. Azt mondtam, viselkedj tisztességesen. Kis sunyi, szégyentelen. Béna vagy, nem így van? Béna vagy, nyomorék, mozdulni se tudsz. És te, hálátlan dög, te jársz.

*

ELVIRA - Vegyész vagyok. Hát igen, nem vagyok szép. Kitüntetéssel végeztem az egyetemen. Egy cég azonnal alkalmazott. Nagy cég, sokféle vannak egységei. Eleinte félttem a beosztottaimtól, akik idősebbek voltak nálam, míg beláttam, hogy bármit teszek is, szeretni sose fognak, sose.

A cégem elköltöztetett egy másik országba, amely ugyanolyan volt, mint az előző ország, és újra tíz embert irányítottam, akik ugyanolyanok voltak, mint az előző tíz, aztán megint máshol másik tízet, vagy húszat, ki tudja. Ez jól mutatott a CV-mben, nem?

A lakásaimat a cégem bérelte ki, szállodai igénytelenséggel voltak berendezve, bár egyre elegánsabbak voltak, és sose laktam rossz környéken, de mert a helyi nyelveket nem beszéltem jól, sőt többnyire sehogy, teljesen egyedül voltam, úgy érte, hogy magányos, úgy érte, hogy mindig, úgy érte, hogy nem voltak barátaim, úgy érte, hogy soha, mióta felnőttem, esténként operaslagereket hallgattam, vasárnaponként romantikus filmeket néztem a laptopomon, míg álomba nem zuhantam, és arról álmodtam, hogy nem vagyok beteg.

A betegségem neve... nem, ez mindegy, mindegy most.

Egy ritka betegség, úgyse hallottak róla.

Jánost voltaképpen régebben ismertem meg, egy darabig a beosztottam volt, ami őt zavarta, miután viszonyunk lett, és a zavara engem szórakoztatott. Korábban a családja cégénél dolgozott, most ismét ott dolgozik, a kis kitérő a cégünknel afféle megkésített kamaszlázadás volt az apja ellen, gondolom, aki a kis üzemet irányítja. Rövid viszonyunk volt, és leginkább az ágy történéseire korlátozódott, nyilván még rövidebb lett volna, sőt, talán csak afféle egyéjszakás kaland, ha én nem húzom-húzom kétségbeesetten, ami abban állt, hogy a telefont mindig én emeltem fel, hogy hívjam őt, de ő soha. Egy percig sem laktunk együtt, mielőtt összeházasodtunk.

A lakásán, amit szintén a cég bérelt, csak egyszer jártam, talán még hasonlított is az enyémhez, csak rendetlenebb volt, és nem szerette a túlzott fűtést, de nála is végig szólt a tévé, bár romantikus filmek helyett ő a talkshowkat kedvelte, meg a stand-up comedyt, úgy tűnt. Már hogy akkor egyszer, mikor nála jártam.

Talán ezért is maradt el tőlem, egy időre, a túlfűtött lakás miatt, meg a laptop miatt, nem tudom. Vagy megijedt a betegségemtől. És akkor egy időre elmaradt tőlem. Sose beszéltünk erről. Különben is, ha nálam járt, a filmeket mindig lenémítottam. És arról sem beszéltem, hogy a húsz, vagy akárhány emberből, akit rám bízott a cégem, hányan és hogyan akarják egy kanál vízben megfojtani egymást, vagy engem. Nem beszéltünk erről, mert gondoltam, talán vele sincs ez másként, sőt, talán csak tévedésből jár éppen nálam, talán tévedésből fekszik le éppen velem. Talán összekever valakivel. Sőt, talán csak álmodom az egészet. És csak a betegségem valóság, az él bennem egyedül.

*

Elvira egyedül, tévét néz, és telefonál.

ELVIRA - Most akkor lehet örülni?

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Higgy és örülj.

ELVIRA - De hát maga nem lát engem!

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Olexandr mester.

ELVIRA - Mi Olexandr mester?

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Ez a megszólításom. Szólíts Olexandr mesternek.

ELVIRA - Elnézést Olexandr mester.

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - De látlak, testvérem.

ELVIRA - De hogy lát? Én látom magát a tévében, de maga nem lát engem.

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Olexandr mester.

ELVIRA - Olexandr mester. Maga nem lát engem Olexandr mester, csak hall engem a telefonban, Olexandr mester. Az azért nem ugyanaz, Olexandr mester.

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Lelki szemek, testvérem. Ezzel látlak téged, testvérem. Tudom a panaszod, testvérem, és veled sírok testvérem.

ELVIRA - Én nem sírok, Olexandr mester.

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Lélekben sírsz, testvérem. Beteg voltál, testvérem. Ezért hívtál engem. De ne sírj, ne keseregj, a helyes ajtón zörgetél, testvérem, itt gyógyulás vár.

ELVIRA - Maga tényleg meg tud engem gyógyítani, Olexandr mester, így tévén át? Ez most tényleg frankó?

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Hit nélkül nem megy. Hit nélkül sosem megy, most sem fog menni.

ELVIRA - Én hiszek, Olexandr mester!

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Higgy, és örülj, Elvira.

ELVIRA - Honnan tudja a nevem?

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Bízol bennem?

ELVIRA - Nem is mondtam még a betegségemet! Gyerekkoromtól beteg vagyok, és...

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Már nem vagy beteg.

ELVIRA - Már nem, persze. Tudja, gyakran nézek tévét. Mindig tévét nézek, munka után, ha itthon vagyok. Mert, ha nem nézném, olyan csend lenne itthon, mint egy kriptában. Nem bírom a csendet. Ketyeg ez az óra itt a falon, a nagyapámé volt, ezt hallgatom. És akkor így megláttam magát, megláttam a műsorát. Hihetetlen! Gyakran vagyok rosszul, olyankor nem dolgozom, a munkahelyemen nem örülnek neki, de elnézik nekem, tudják, hogy beteg vagyok.

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Már nem vagy beteg.

ELVIRA - Most akkor lehet örülni?

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Örülj, igen, örülj. Énekelj, adj hálát, és örülj. Viszonthallásra, testvérem.

ELVIRA - Még csak annyit, hogy...

GYÓGYÍTÓ A TÉVÉBŐL - Igen, viszonthallásra, testvérem. Isten veled. Erős vagy, hihetetlen erőd vannak, mert bízta bennem.

ELVIRA - Halló? Halló, halló! Még csak annyit... halló?

Csend. Elvira hallgatja az óraketyegést.

*

ketten

APA - A nyomda nyolcvanmilliót ér.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Márhogy forintban. Márhogy ha nem számítom a jelzálogot, ami rajta van. De még így is sokat ér. Jó nyomda ez.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - A rotációs gépek újak. Majdnem újak. Az ofszet.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Szegény anyád is így akarta volna.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Sosem engedtem be a szakszervezetet. Ez az egész játék a szervezkedésükkel. De titokban páran benne vannak. Hatan benne vannak. De a másik hat nincs benne. Azt hiszik, nem tudom, pedig tudom. De hát mit tehetek, már öreg vagyok. Korábban sosem engedtem volna.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Meg a törvény is tiltja, hogy ne engedjem. Mit lehet tenni.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - De itt akkor sincs követelőzés. Itt rend van, rend. Megkapnak egyébként is mindent, tőlem kapnak meg. Öltöző, meleg víz, ebédjegy, karácsonyra csomag. Az orvost is hívom havonta. A szakszervezet mit adna nekik mást? Én megadok mindent.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - De minek is hívom az orvost, egészséges mindegyik, mint a makk. Csak én vagyok beteg, csak én. Mondom is nekik mindig. Szeretnek engem. Olyanok vagyunk, mint egy család. Karácsonyra a gyerekeiket is behozzák, műsort fizetek. Színészek eljátsszák a Betlehemet, hát ilyen munkanélküli színészek, hát ilyenek. De hát tudod te ezt.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Szegény anyád is így akarta volna. Elfáradtam, fiam.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Minden a tiéd, szegény anyád is így akarta volna. Elsejétől a tiéd. Tudom, jó gazda leszel.

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Te mindig jó fiú voltál, sose érdekelt ez a rock, meg ezek. Sose jártál el ilyen helyekre. Meg a narkó, hát az se került a közeledbe. El is törtem volna kezed. Ma már ez nem így van, a szülők félnek a gyerekeiktől. Olyan csendes gyerek voltál, kicsit túl csendes. Talán az én hibám.
Az Elvira jól van?

JÁNOS - Igen, apám.

APA - Csak egyet kérek, csak egyet, hogy ne keseríts. Hogy legyen unokám. Hogy a családé maradjon... Még látni akarok egy unokát. Játszani akarok vele, megtanítani az élet rendjére. Nem keserítesz, ugye, fiam, hogy nem lesz unokám? Még játszani akarok vele. Ne keseríts, fiam.

JÁNOS - Nem, apám.

*

JÁNOS - Van egy titkom.

Senki nem tudja, senkit nem avattam be. Nem is mondhatnám el jószerivel senkinek. Egy régi levélből fogtam gyanút, aztán egy fényképet is találtam. Aztán már módszeresen kerestem. És találtam még iratokat, és...

Na. Akkor elkezdtem emlékezni.

Egyszerre csak minden eszembe jutott. Na, nem egy csapásra, nem volt ilyen drámai. Meg hát nem minden, persze, hülyeséget mondtam. Van, amire igen, van, amire homályosan. És van, amire bárhogy erőltetem...

A nő, apám felesége, akit apám gyászol, akit gyászolunk, nem az anyám.

Apám azt hiszi, már nem emlékszem az igazi anyámra, de én emlékszem. Nagyon kicsi voltam, mikor elhagyott bennünket.

Semmi tragédiát ne képzeljenek el, semmi dráma, nagyon is hétköznapi história: mást szeretett.

Illetve, ezt találtam ki róla. Így gondolom. Így kellett lennie, annyira nem illett ebbe a mi családunkba. Nálunk nem csinálnak ilyeneket. Nálunk is vannak érzelmi ügyek, persze, hogy vannak, pont én mondhatnék ilyet, hogy nincsenek? Hát vannak, persze. De nem illik harcolni érte... hát nem illik így... cirkusolni. Ebben őszintén szólva apám pártjára állok. Kevés dologban lehet ezt elmondani, de ebben megértem apámat.

Hát szóval... így gondolom.

Anyámról egyetlen képem maradt, apám nyilván mindet kidobta, és hát ki tett volna másképp a helyében? A képen én vagyok látható, meg az anyám. Anyám egy nap azzal tért haza, hogy mást szeret, és ezzel a mással új életet kezd, és Nyugat-Németországba költözött. Ne keressék a térképen, ez az ország már nem létezik. Itt él az anyám. Hároméves voltam ekkor. Hát inkább csak két és fél. Mikor elköltözött, a kék kisautómmal játszottam. Odahajolt hozzám, meg akart csókolni, de én nem néztem fel, rendületlenül játszottam az autómmal, így az arcom helyett csak a fejem búbjára tudott pusztat adni. Nem néztem fel, elmerültem a játékban. A piros kabátját véletlenül a szekrényben hagyta, évekig ezzel aludtam, még rajta volt az illata, úgy hívtam, „mama-szaga” van. Apám eleinte tűrte, később titokban vittem az ágyamba. Semmi nem emlékeztetett anyámra, miután elment. Soha nem írt, nem is hívott. Eltűnt, végleg. Valaki később mesélte, aki hallott róla, hogy az új országban új családja van, új gyerekei, de ekkor már nagy voltam. Később ez az illető se hallott róla.

Egy kis takaróm volt, amivel betakart, mikor kicsi voltam, ezt megőriztem, de mikor iskolás lettem, már a fejem alá tettem, hiszen kicsi volt, egy kisgyereké. Ma már rongy, de ma is megvan. Megvan valahol. A képen én vagyok, meg az anyám, mellettem egy piros gyerekbicikli, háromkerekű, a kép fekete-fehér, akkoriban még nem voltak színes képek, de tudom, hogy piros, egy darabig még megvolt a pincében, emlékszem rá. De nem a biciklin ülök, hanem szaladok anyám felé, már ahogy egy kétéves szaladni tud. Előttünk egy sziklakert-szerűség, mögöttünk egy kopár téglafal, megismerem a helyet, sokáig itt laktunk. Érdekes, semmiféle sziklakertre nem emlékszem, talán anyám hobbija volt. Kis sziklakert, egy jukka van benne, meg kövirózsák, elég szegényes. Nagyon nevetek a képen, fülig ér a szám, anyám mosolyog, úgy tűnik, boldog. Szép nő volt. Én nagyon nevetek, ránevetek. De ezt már mondtam.

Mindenki azt hitte, hogy elfelejtettem, de nem felejtettem el.
A neten keresem őt. Egyfolytában. Még nem tudtam írni, de már kerestem.
Egyszer találtam egy telefonszámot. Egyszer felhívom.
Mi lenne, ha felhívnám? Ha felhívnám most? Mi lenne? *(nem mozdul)*

*

a korcsolyapálya

ARAB FÉRFI - Elvira, Elvira, maga az?

ELVIRA - Üdvözlöm, doktor úr. Örülök, hogy látom. Szeret korcsolyázni?

ARAB FÉRFI - Nem jelent meg a felülvizsgálaton. Nem volt kontrollvizsgálaton a héten, se a múlt héten, se előtte.

ELVIRA - Igen, igen, közbejött valami, valami rendkívüli. Szeret korcsolyázni?

BŐRFEJŰ - *(szórálapokat osztogat)* Korcsolyaélezés?

ELVIRA - Szép a tél, igaz?

BŐRFEJŰ - Arab tetű.

ELVIRA - Ne törődjön vele, ne is hallja meg. Olyan szép a tél. Korcsolyázik velem?

BŐRFEJŰ - Arab tetű.

ELVIRA - Nem kell odafigyelni.

ARAB FÉRFI - Elvira, ez rendkívül veszélyes. El kell járnia a vizsgálatokra. A maga állapotában...

BŐRFEJŰ - Korcsolyaélezés? A füleden ülsz, tevebaszó?

ARAB FÉRFI - *(A bőrfejűnek)* Nem akarok magával beszélni.
(Elvirának) Miért nem volt a héten nálam, Elvira?

ELVIRA - Az én állapotomban? *(nevet)* Állapotos vagyok, doktor úr. Gyerekem lesz, érti?

ARAB FÉRFI - Elvira, maga nem lehet terhes. Ez lehetetlen.
(A bőrfejűnek) Hagyjon békén, ne lökdössön.

BŐRFEJŰ - Én így korcsolyázok.

ARAB FÉRFI - *(Elvirának)* Elvira, maga nem eshet teherbe. Ez fiziológiai lehetetlenség.

ELVIRA - Pedig biztos vagyok benne, egészen biztos. *(elkorcsolyázik)*

BŐRFEJŰ - Hogy lehet, hogy egy arab tud korcsolyázni? Ez hogy lehet?

ARAB FÉRFI - Elvira, hívjon fel. Amit mondd, az képtelenség.

BŐRFEJŰ - Korcsolyázz velem, arab. Képzeld, hogy együtt korcsolyázunk a pálmafák alatt.

ARAB FÉRFI - Miért gyűlölsz engem? Miért követsz?

BŐRFEJŰ - Nem gyűlöllek, nem követlek. Szeretek korcsolyázni.

ARAB FÉRFI - Ne gyűlölj, nem ártottam neked.

BŐRFEJŰ - Azért gyűlöllek, mert tudsz korcsolyázni, mert így, ilyen szépen. Rád kell, hogy támaszkodjam, bocsáss meg. Korcsolyázzunk így, kéz a kézben. Milyen szépek vagyunk! Mosolyognak ránk... Az ellenségeknek szeretniük kell egymást, az én Bibliám szerint.

ARAB FÉRFI - A te Bibliád...! Én ismerek keresztény arabokat is.

BŐRFEJŰ - Te nem vagy keresztény arab. Te arab arab vagy.

ARAB FÉRFI - Az milyen?

BŐRFEJŰ - Én itteni vagyok.

ARAB FÉRFI - Az milyen?

BŐRFEJŰ - Ez az én pályám, ez az én zeném.

ARAB FÉRFI - Úgy korcsolyázol, mint egy bajnok.

BŐRFEJŰ - Hallgasd a zenét. Korcsolyázz.

siklanak a jégen

*

ketten

JÁNOS - Ó, ez az Istenátka. Nyomorult szuka! A vérem forr tőle, elegendem van, nem bírom.
Kiver a víz a rosszullettől, ha a közelembe kerül.

ÉVA - Miért vetted el, ha ennyire utálsz?

JÁNOS - Mintha csak az Elvirát hallanám.

ÉVA - De hát miért?

JÁNOS - Mégsem vehetek el egy prostituáltat.

ÉVA - Sosem mentem volna hozzád.

JÁNOS - Most ezt el kéne hinnem?

ÉVA - Nekem mindegy, elhiszed-e vagy sem.

JÁNOS - Miért vetted el? Miért? Jézusom, hogy lehet ezt kérdezni! Mindenről apám tehet.
Ha ismernéd! És én a legszolidabb lányt akartam, ha már meg kellett nősnöm, ahogy apám akarta, és a család érdeke, persze, hogy őt idézzem, a legszolidabbat, akit ismertem. Akivel nem lesz semmi baj. Akihez haza se kell járni.

ÉVA - Apádról én is szeretnék valamit mondani.

JÁNOS - Igen?

ÉVA - Apád tud rólam.

JÁNOS - Most meg kéne lepődnöm, gondolom. De én tudom, hogy járt itt.

ÉVA - Honnan tudod?

JÁNOS - Nem volt nehéz kitalálni.

ÉVA - Nahát, miből lesz a cserebogár. Okosabb vagy, mint gondoltam.

JÁNOS - Fizetett neked?

ÉVA - Azért jött.

JÁNOS - És miért fizetett?

ÉVA - Hogy tűnjek el az életedből.

JÁNOS - És lefeküdtél vele?

ÉVA - Megbolondultál?

JÁNOS - Hiszen prosti vagy.

ÉVA - Nem fekszem le az apáddal.

JÁNOS - Szerintem ez csak rajta múltott. Mindig megszerzi, amit akar.

ÉVA - És most mit akar?

JÁNOS - Unokát. Mit nevetsz?

ÉVA - Gondolom, Elvira ültette el az ötletet apád fejében.

JÁNOS - Sosem értettek egyet semmiben, ezt kivéve. Gyerek, gyerek! Kiráz a hideg, hogy tőle gyerekem legyen.

ÉVA - Halkan beszélj, felébresztetted Máriuszt.

JÁNOS - Neked szívesebben csinálnék gyereket.

ÉVA - Nekem itt van a Máriusz, köszönöm, inkább neki keresek végre egy apát.

JÁNOS - Én szóba jöhetek? És csinálunk egy másik Máriuszt.

ÉVA - Szó sem lehet róla, ha a szomszéd szobában alszik. És szóba sem jöhetsz, mint apa, ugyanolyan nulla vagy, mint a valódi apja volt. Jaj, nyughass már!

JÁNOS - De hát alszik!

ÉVA - És ha felébred?

JÁNOS - Majd vigyázunk.

ÉVA - Tartogasd magad otthonra.

JÁNOS - Ne is juttasd eszembe.

ÉVA - Szegény nő!

JÁNOS - Miért szegény?

ÉVA - Hát beteg! Vagy nem beteg?

JÁNOS - Hagyj már békén vele!

ÉVA - Voltaképpen mi baja van?

JÁNOS - Egy hosszú nevű betegsége. Úgyse hallottál még róla.

ÉVA - De mégis! Epilepszia?

JÁNOS - Nem akarok róla beszélni.

ÉVA - Tisztázzuk, nem fogok most lefeküdni veled.

JÁNOS - Komolyan mondom, nem tudom, mi ütött beléd....

ÉVA - Mindig a te Elvirádon jár az eszem, csak ő jár az eszemben.

JÁNOS - Többet gondolsz rá, mint én. Többet gondolsz rá, mint ő saját magára.

ÉVA - Felébresztetted Máriuszt! Te Istencsapása!

*

ketten

ELADÓNŐ - Nos, ha őszinte lehetek, a házasságban egy férfin egészen úrrá lesznek a rossz tulajdonságai. Már, ha voltak jók egyáltalán.

ELVIRA - Hát nem tudom.

ELADÓNŐ Hát bocsánat, az én tapasztalataim erről szólnak. Mert bár az első házasságomat nem számítom, az egy egész egyszerű tévedés volt, tizennyolc évesen követtem el, és fél évig tartott, afféle fiatalkori botlás. Sőt, kamaszkori. Sőt, gyerekkori.

De a második férjemmel mégiscsak tizenkét évig éltünk együtt, és ha jól akarok mondani róla, bár mért akarnék, nos, csak egyet tudok: imádta a gyerekeket.

Azt hiszem, igazából ezért nem szültem gyereket. Nem akartam tőle.

Úgy álltam rajta bosszút, hogy a bababoltot elpereltem tőle, mikor váltunk. Persze ő újat alapított, és ma a legfőbb konkurenciam a kerületben. A férfiak, meg az ő rohadt hiúságuk. Nem megy jól neki, és én élvezem, hogy adósságai vannak. Megfojtják az adósságai.

ELVIRA - Sosem tudnék gyűlölni egy férfit. Megvetni, azt igen, de... Mikor elmúlik a...

ELADÓNŐ - Persze, nagy szerelem volt, persze. Márhogy szerinte. Ezt a boltot is afféle ajándéknak szánta. Afféle játéknak, hogy ezzel majd elszórakozom. És persze szánalmas volt, hogy alakult át, mikor az üzletei becsődöltek. Már hogy az úgynevezett komoly üzletei. Egyre fontosabb lett ez a játékszer. És megaláztam a hülye büszkeségét, mert ez a bolt sikeres volt, mert jól ment. Pusztán azért mert jól ment! Ó, a hülye!

ELVIRA - Hát nem is tudom...

ELADÓNŐ - Egészen megundorodtam tőle, már a látványától is megőrültem. Ha bejött, rosszul voltam. Nem tudtam enni, ha ő evett. Nem tudtam mellette aludni. És amikor először megerőszakolt... mert megerőszakolt, akkor azt mondtam, hát dögölj te meg. És elpereltem tőle a bababoltot.

ELVIRA - Nem szép történet.

ELADÓNŐ - Én nem ismerek szép történeteket, őszintén szólva, férfi és nő között. Szerintem nincsen olyan, hogy boldogság. Én nem hiszek az egészben. Ezt a partedit cseréljük ki különben egy szebbre. Mit szól?

ELVIRA - Nagyon bájos.

ELADÓNŐ - És a plüssmackó volt még, ugye? Még annak se hiszek, aki azt állítja, hogy hiányzik neki a családi élet. Nekem megvan a magam öröme, megtaláltam a szórakozásomat. Köszönöm, jól vagyok. Ajánlhatok egy mesekönyvet? Szép mesék vannak benne, törpék, manók. Elvárásolja az embert.

ELVIRA - Szépek ezek a kis ingek.

ELADÓNŐ - Én varrom őket, én magam. Hát, elég nagy csomag lett. El fogja bírni?

ELVIRA - Nem unalmas így egyedül? Alkalmazott nélkül?

ELADÓNŐ - Viccel? Itt állok a kirakatban egész nap, olyan, mintha az utcán állnék.

ELVIRA - Igen: a sok gyerek odakinn.

ELADÓNŐ - Szereti a gyerekeket? Összecsomagoltam a holmikat, tényleg ne vitessem címre?

ELVIRA - Elviszem magammal, ezért jöttem kocsival.

ELADÓNŐ - Már csak egy-két szép kismamaruha hiányzik.

ELVIRA - Őszintén szólva... a kirakatban az ott, nagyon szép.

ELADÓNŐ - Tetszik? Én varrtam.

ELVIRA - Komolyan? Felpróbálhatom?

ELADÓNŐ - Hát éppen...

ELVIRA - Vagy csak díszlet, mint egy színházban?

ELADÓNŐ - Az biztosan nem lesz jó. De, ha legközelebb eljön, leveszem a méreteit. Van kedve?

ELVIRA - Jó nagy csomag lett.

ELADÓNŐ - Nagyjából minden benn van, ami kell. Higgyen nekem, öregasszonynak.

ELVIRA - Öreg? Viccel? Egyidősek vagyunk, gondolom.

ELADÓNŐ - Na, nem hiszem. (*nevet*) Ezért legközelebb árengedményt adok. Készpénz vagy kártya?

ELVIRA - Bocsánat?

ELADÓNŐ - Készpénz?

ELVIRA - Jaj, kártya, persze, hogy kártya. Bocsánat, a gyerekeket néztem odakinn. Megengedi, hogy a toalettre...?

ELADÓNŐ - Az nem az az ajtó. Oda nem szabad bemenni.

ELVIRA - Bocsánat.

ELADÓNŐ - Raktár. Poros kacatok...

ELVIRA - Bocsánat, de...

ELADÓNŐ - ...csak bepiszkolná magát.

ELVIRA - Mintha...

ELADÓNŐ - Igen?

ELVIRA - Mintha sírást hallottam volna bentről.

ELADÓNŐ - Kizárt.

ELVIRA - Pedig...

ELADÓNŐ - Nem hisz nekem? (*becsuk egy ajtót*) Persze lehet. Bekapcsolt valamelyik baba, egy ilyen síróbaba, vagy hogy hívják. Meg kell néznem a szállítólevélen, hogy is hívják pontosan.

Néha zárlatosak. Olyankor aztán zeng a ház.

Egy mesekönyvet ideteszek a tetejére, bónusz, a cég ajándéka. Kelta mesék.

ELVIRA - (*beleolvas*) „Sok-sok évig élt még azután, s mikor meghalt, a fiai nagy sírással...” Milyen hülyeség, a fiak sose siratják meg az apákat. Szóval mesék?

ELADÓNŐ - Kelták, tudja, akik odafenn élnek a hidegben.

ELVIRA - Azok az eszkimók.

ELADÓNŐ - Hát... meg a kelták. Különben mindegy. Hideg van ott is.

ELVIRA - Na, én megyek.

ELADÓNŐ - Ide teszem. Amúgy meg kelták, nem kelták, rohadt hideg van mindenhol.

Egy nap letöri a Jóisten az egész világot, mint egy jégcsapot, és messze hajítja. Többet nem is ér, haha!

ELVIRA - Mi ez a hang megint? Te jó Isten, mi ez?

ELADÓNŐ - A síró baba, mondom.. A raktárból.

ELVIRA - Úristen, mint egy kísértet! Egész megijedtem. Sose hallottam még, hogy sírnak a gépek. Átkozzák az életet, mint egy ember.

*

ÉVA - Nos hát, tegnap elhatároztam, hogy kezdek valamit az életemmel. Elszántam magam. Elhatároztam, hogy írok egy regényt. Legjobb ehhez, ha az ember előbb elolvas egyet, nem így van? Nos hát, mit tettem én? Vettem egy könyvet, elmentem, és vettem egyet a boltban. Nem járok könyvesboltba. Legyünk őszinték, még sose voltam. De nem, a Máriusznak vettem mesekönyveket, egyszerre vettem egy métert, nem szeretek vásárolgatni. De úgy felnőttkönyvért, még sose voltam. Nem tudom, hogy mondják különben, hogy felnőttkönyv, mert a felnőttfilm az mást jelent. Van gyerekfilm, meg van felnőttfilm. Nem nézek felnőttfilmeket!

Mondjuk, csináltam már, de nem néztem meg.

A Máriusz is inkább rajzfilmeket néz, nem nézegeti a méternyi mesekönyvét, hagyjuk.

Én is inkább rajzfilmeket nézek.

Gondolkoztam, hogy hát milyen könyv legyen, amit veszek. Szóljon egy nőről, ez világos. De ne öregről. Legyen fiatal, és legyen jó nő, ez világos, ebből nem engedek. Meg is mondtam az eladónak, akkor adta ezt. Remélem, nem csapott be. A címe: Effi Briest. Ez egy név. Nem tudom, hogy ejtik, én úgy ejtem, ahogy írva van. Egy Fontane nevű öregember írta, az ő nevét is úgy ejtem, ahogy írva van. Hogy férfi, és öreg, az persze gyanús. Nem gondolom, hogy ért a nőkhöz. Na szeretne érteni, de hát álmodik a nyomor.

De azért elolvastam. Egy nőről szól, aki félrekefél a férje mellett. Nahát, láttunk már ilyet. Nem mondhatom, hogy el vagyok ájulva. A férje persze pipa, hát afféle férfi, nem csodálkozom. De hát más korok, más szokások, kivágja nőt, mint a szart, sőt lenyúlja a gyereket. Jó, nem? A nő meg csak sír, sír, aztán meghal. Hogy lehet ilyen hülye, hogy lehet ilyen... ilyen nyúl? Nagyon berágtam rajta. Kurvára.

Szóval elhatároztam, hogy írok egy regényt. Na hiszen, jobbat, mint ez a vénember. Az lesz a címe, hogy Komár Éva. Jegyezzék meg ezt a nevet. Jegyezzék meg.

Ez vagyok én.

*

ketten

ELVIRA - Ilyen sokáig dolgoztál?

JÁNOS - Apámnál voltam.

ELVIRA - Hogy van?

JÁNOS - Üdvözlöd téged.

ELVIRA - Régen járt nálunk.

JÁNOS - Csak egyszer járt nálunk. Elfelejtet, hogy ki nem állhatjátok egymást. Kérsz egy pohár bort?

ELVIRA - Sajnálom őt.

JÁNOS - Ez új nekem. Ezt még sosem hallottam.

ELVIRA - Anyád halála óta összeroppant, csak te nem veszed észre. Már, hogy az új anyádé után, aki... miután a másik...

JÁNOS - Makacs, mint mindig.

ELVIRA - Nagyon megöregedett.

JÁNOS - Ilyen az élet.

ELVIRA - Látom, a ma este sem lesz más, mint a többi.

JÁNOS - Most mit kéne mondanom? Igen, megöregedett. Valamennyien megöregszünk.
Ettől még egy cseppet sem jobb apa.

ELVIRA - Különböznél pedig tévedsz. Nem csak akkor egyszer járt itt, mikor te is itt voltál, a házasságkötésünkkor.

JÁNOS - Hallgatlak.

ELVIRA - Járt itt a múlt héten is.

JÁNOS - Nocsak.

ELVIRA - Látom, meglep.

JÁNOS - És miről beszélgettetek?

ELVIRA - Hát miről szoktak beszélgetni az emberek? A közös ismerőseikről.

JÁNOS - Miről beszélgettetek?

ELVIRA - Kíváncsi voltam, hogy elmondod-e. Hogy beavatsz-e, ha az életed fordulópont elé érkezik.

JÁNOS - Igen, nekem adja a nyomdát. Elsejétől. Mindenről lemond, és visszavonul.

csend

ELVIRA - És ezt meddig akartad titokban tartani?

JÁNOS - Nincsenek titkaink.

ELVIRA - Ezt mégsem mondtad el.

JÁNOS - Ez üzlet.

ELVIRA - A feleséged vagyok.

JÁNOS - Nem felejtettem el.

ELVIRA - Nekem néha úgy tűnik.

JÁNOS - Veszekedni akarsz?

ELVIRA - Tudod mit? Még az is lehet, hogy igazad van.

JÁNOS - Apám így döntött. El akartam mondani, de még nem éreztem érettnek a helyzetet.

ELVIRA - Értem.

JÁNOS - A nyomda rossz anyagi állapotban van.

ELVIRA - Értem.

JÁNOS - Úgyis mondhatnám, csődben vagyunk.

ELVIRA - Értem.

JÁNOS - Ez a legkevesbé sem jelenti azt, hogy dolgoznod kellene.

ELVIRA - Szeretek dolgozni.

JÁNOS - Kifáraszt a munkád.

ELVIRA - Nem szeretek itthon lenni.

JÁNOS - A te állapotodban...

ELVIRA - Uralom a betegségem.

(*csend*) De azért köszönöm az aggodásod.

JÁNOS - Mostanában nagyon feszült vagyok. A nyomdának gondjai vannak, és apám valószínűleg túl öreg már hozzá, hogy megértse, micsoda pokoli helyzetben vagyunk.

ELVIRA - Tudom, mire akarsz kilyukadni. És a válaszom: nem.

JÁNOS - Pedig jobb lenne.

ELVIRA - Nem megyek be a klinikára. Nem költözöm el innét.

csend

JÁNOS - Pontosan olyan makacs vagy, mint apám. Jobban lennél.

ELVIRA - Nem lennék jobban. Legfeljebb te lennél jobban. Ez én betegségem nem ilyen.

JÁNOS - A szakértők szerint...

ELVIRA - Nocsak, te beszéltél szakértőkkel az én betegségemről? Még a nevét sem tudod.

JÁNOS - Ez rossz vicc.

ELVIRA - Tényleg, hogy hívják?

JÁNOS - Ugye, ez nem volt komoly kérdés? Ugye, nem alázod meg magad ilyen ócska vizsgáztatással?

ELVIRA - Hogy hívják a betegségemet? Mi a neve?

JÁNOS - Szégyellem magam. Helyetted szégyellem magam.

ELVIRA - Hogy hívják?

JÁNOS - (*mond egy betegséget.*) Ugye, most szégyelled magad?

csend

ELVIRA - Szóval mit mondanak a szakértőid?

JÁNOS - Bármikor rosszul lehetsz a munkahelyeden.

ELVIRA - Már többször voltam rosszul a munkahelyemen. Túléltem.

JÁNOS - Beteg vagy. Beteg, beteg. Én alkalmatlan vagyok az ápolásodra.

ELVIRA - Nem költözöm be egy klinikára.

JÁNOS - Istenverte makacs nő vagy. Kihozol a sodromból.

ELVIRA - Az utadban állok, igaz?

JÁNOS - A javadat akarom.

ELVIRA - Mindketten a javamat akarjátok, igaz?

JÁNOS - Nem szoktam apámmal rólad beszélgetni.

ELVIRA - Nem órá gondoltam.

JÁNOS - Hanem ugyan kire?

ELVIRA - Hanem a szeretődre.

csend

JÁNOS - Tessék?

ELVIRA - Te és a szeretőd, mindketten a javamat akarjátok, igaz?

JÁNOS - Mit beszélsz?

ELVIRA - Csak egyszer lennél férfi, csak egyszer az életben.

JÁNOS - Te beteg vagy.

ELVIRA - Igen, az vagyok. De nem vak. A nőről beszélek.

csend

JÁNOS - Te kémkedsz utánam?

ELVIRA - Sosem gondoltam volna, hogy te fizetsz a szexért. Apád, ő kémkedett utánad, hogy a te szavaddal éljek. Pontosabban a megbízásából valaki utána nézett a dolgainknak. Apád meg elmondta nekem.

JÁNOS - Dögöljete meg.

ELVIRA - Tudod mit? Most kérek egy pohár bort.

JÁNOS - Félelmetes vagy.

ELVIRA - Hát csak félj. Az a kisebbik baj.

csend

JÁNOS - Mit akarsz ezzel mondani?

csend

ELVIRA - Terhes vagyok.

csend

JÁNOS - Ezt nem hiszem el.

ELVIRA - Nem örülsz?

JÁNOS - Te nem lehetsz terhes.

ELVIRA - Hát nem is örülsz?

*

ÉVA - Nos hát, világos, tudom, mi egy regény: a gyerekkorral kezdődik, az én regényes gyerekkorommal. Nos hát az én gyerekkorom ilyen volt: apám, az alkoholista tengerész minden este megerőszakolta az egész családját, és azután részeg álomba dőlt. Vagy, hogy tetszik ez? Apám, a tengerentúli járatok pilótája két kontinens között lángoló gépén, négyszáz sikoltozó utassal a háta mögött a tengerbe zuhant, és örökre nyoma veszett. Hogy zokogtunk!

Szép lenne regénynek, jaj, de szép.

Ellenben az én apám, úgy értem, az igazi, úgy értem, aki nem regényalak, aki valóban élt, nos tehát ő katonatiszt volt. Nyugdíj előtt már egészen magas rangig emelkedett, de valójában csak afféle helyőrségi hivatalnok volt, anyám könyvelő, szintén a helyőrségen. Kamaszkoromban úgy tűnt, egészen szürke életet élnek, és azt hiszem, valóban így is volt. Ja, és volt egy öcsém még, illetve hogy van is, fogyatékos, hát mit csináljunk,

hát van ilyen, nem? Apám kemény ember volt különben, szófukar, hallgató ember, engem, azt hiszem, túlságosan szeretett.

Unatkoztam, ez az egyetlen meghatározó emlékem róluk, untam magam, ha a családdal voltam, éveken át untam magam, és mikor tizenhárom éves koromban apám egyik beosztottja, aki különben idősebb volt apámnál, megfogta a fenekemet, rájöttem, hogy ez tetszik nekem, és rájöttem, hogy előttem az élet.

Attól fogta nem untam magam.

Na, ezt ki fogom törölni, erről nem lehet regényt írni.

*

ketten

APA - Milyen képet vágott?

ELVIRA - Sajnálhatod, hogy nem láthattad.

APA - Sajnálom, hogy nem láthattam.

ELVIRA - Nem volt ez igazi nevetés.

APA - Újabban így nevetek.

ELVIRA - Ne aggódj már ennyire.

APA - Nem fogod tudni kihordani.

ELVIRA - Babám lesz.

APA - Ne sírj.

ELVIRA - Így nevetek.

APA - Aggódok érted.

ELVIRA - Mért akartad, hogy hozzámenjek?

APA - Azt akartam, hogy nőjön be a fejelágya. Azt akartam, hogy ne egy kurvánál keresse a boldogságát. Azt akartam, hogy családjá legyen, valaki, akiért felelős.

ELVIRA - És ő lett volna a nagyszerű férjem? Egy senki?

APA - Csak akkor tudott elaludni, ha fogtam a kezét. Kívülről tudta a Grimm-meséket. Szerette a hóesést. Megkergette a galambokat, és táncolt örömeiben. A tárcámban hordom egy fényképét hároméves korából.

ELVIRA - Egy senki.

APA - Mind senkik vagyunk.

ELVIRA - Tényleg örülsz?

APA - Igen.

ELVIRA - Erre vágytál?

APA - Igen.

ELVIRA - Most mindketten boldogok vagyunk?

APA - Igen.

ELVIRA - Remek apósom van.

APA - Igen.

ELVIRA - Ne nevedd!

APA - Szóval anya leszel?

ELVIRA - Örömben sírok, bocsánat.

APA - Igen?

ELVIRA - De miért akartad, hogy a felesége legyek? Ha tudtál arról a nőről...

APA - Azt hittem, ott bírja hagyni. Rabláncon tarja, a kis vipera.

ELVIRA - Sajnálom a nőt.

APA - Nincs miért. Hivatásos kurva.

ELVIRA - Nem lehet az olyan könnyű.

APA - A *(mond egy betegséget)* sem könnyű.

ELVIRA - Majd megírom az emlékirataimat.

APA - És nekem se könnyű.

ELVIRA - Én mindenkit sajnálok.

APA - Ez már jobb, hogy nevetsz.

ELVIRA - Hogy érezheti magát most odabenn?

APA - Az orvosok mit mondanak?

ELVIRA - Egyik ezt mond, a másik azt.

APA - De mégis, mit mondanak?

ELVIRA - Mondhatnak akármit.

APA - De mégis, ha rohamod lesz, amikor...

ELVIRA - Én már döntöttem.

APA - Kemény nő vagy.

ELVIRA - Tőled tanultam.

APA - Egy valamit meg kell kérdeznem.

ELVIRA - Tudom, mit fogsz kérdezni.

APA - Csak, hogy tudjam.

ELVIRA - Annyira tudom, mit fogsz kérdezni.

APA - Akkor válaszolj.

ELVIRA - Azért csak kérdezd meg.

APA - Kié a gyerek?

ELVIRA - Te hogy érzed, kié?

APA - Szóval az enyém.

ELVIRA - Még mindig örülsz?

*

ketten

JÁNOS - Hogy engedhette meg neki?

ARAB FÉRFI (doktor) - Hát hogy is mondjam csak: nem várt az engedélyemre.

JÁNOS - Annyira bíztam magában!

ARAB DOKTOR - Bennem?

JÁNOS - A feleségem súlyos beteg.

ARAB DOKTOR - Uram, erről vannak fogalmaim.

JÁNOS - A feleségem nem vállalhat gyereket.

ARAB DOKTOR - Mondja, maguk szoktak otthon beszélgetni?

JÁNOS - Ez a terhesség veszélybe sodorja az életét.

ARAB DOKTOR - A szakirodalom szerint...

JÁNOS - Már megbocsásson, szarok a szakirodalomra.

ARAB DOKTOR - Én viszont ahhoz tartom magam, ha megengedi, ezért...

JÁNOS - Elnézést. Elragadtattam magam. Ideges vagyok.

ARAB DOKTOR - Megértem.

JÁNOS - Le kell beszélnie a feleségemet erről a terhességről.

ARAB DOKTOR - Uram, ezt csak ön teheti meg. Máskülönben újabban nem is látom.

JÁNOS - Doktor úr, segítsen.

ARAB DOKTOR - A felesége terhessége valóban aggaszt engem. Meggyőződésem, hogy azért kerül engem, azért nem jár kontrollvizsgálatokra, mert titkolni akarta a terhességét, amíg lehet.

JÁNOS - Mit tegyek?

ARAB DOKTOR - Beszéljen vele.

JÁNOS - Elvira rendkívül önfejű.

ARAB DOKTOR - Amint megjelenik végre a rendelőmben, természetesen én is beszélek vele.

JÁNOS - Nem lehetne kötelezni valahogy?

ARAB DOKTOR - Mire gondol?

JÁNOS - Mi egyet akarunk, doktor úr, ebben biztos vagyok.

ARAB DOKTOR - Továbbra sem értem, mire gondol?

JÁNOS - Én nem bírok vele.

ARAB DOKTOR - Mindenkinek megvan a maga keresztje.

JÁNOS - Teljesen tehetetlen vagyok.

ARAB DOKTOR - Küldje be hozzám, legalább ennyit érjen el. De még ezen a héten, azután szabadságon lesznek.

JÁNOS - Jó magának. Én sose megyek szabadságra.

ARAB DOKTOR - Ennyit tehetek.

JÁNOS - Majd keresek egy másik orvost. Egy igazit.

ARAB DOKTOR - Csak nyugodtan. Tudom, mit gondol. De a diplomám annyit ér, mint bármelyik kollegámé. Itt születtem. Itt tanultam. Az anyanyelvemen beszélek magával. De azért csak menjen, és keressen egy igazi orvost.

*

JÁNOS - Anyámról álmodtam, álomban anyám fiatal lány, Álomban anyám a játszóterén randevúzik. A fiút nem ismerem, nem az apám. Anyám szája véres, a fiú nevet, csinosak, afféle retro-divat. Anyám fiatal, fehér ruhában, a nyakában hamisgyöngysor, nagy fülbevalót visel, érettségire készül talán, a hóna alatt táska, a két kezében egy félbetépett madár, itt is verdes egy szárny, meg ott is. Anyám nevet, ahogy a galamb vérét issza, boldogan nevet.

*

Intermezzo

ELADÓNŐ - Ha a teát iszol, csakis indiait. A... (*mond egy márkát*) a legjobb márka, már hogy a fehér teák közül.

ELVIRA - Nem tudom, hogy életemben ittam-e már fehér teát? Töltene?

ELADÓNŐ - Elvira, Elvira, Elvira, abban maradtunk, hogy tegeződünk.

ELVIRA - Bocsánat.

ELADÓNŐ - Feszült vagy. Lazíts.

ELVIRA - Persze.

ELADÓNŐ - Egy (*mond egy régi hollywoodi női bálványt*-)filmet néztem. Ez a film doboza. Szereted a régi filmeket?

ELVIRA - Nem igazán van időm. Mondhatnám, egyáltalán nincs időm. A cégemben... Ez persze most változni fog.

ELADÓNŐ - Én szeretem a régi filmeket, a mesét, sőt, nevetni fogsz...

ELVIRA - Igen?

ELADÓNŐ - Jaj, Elvira, egyszer csak felnő az ember. Ha kétszer élhetnénk le az életünket...

ELVIRA - Egyedül élsz?

ELADÓNŐ - Nos hát, egyedül élek, mondjuk így. Egyedül, de nem magányosan.

ELVIRA - Sosem gondoltál arra, hogy gyereked legyen?...(*csend*) Bocsáss meg, nem akartam bizalmaskodni. Hülye vagyok, ne haragudj.

ELADÓNŐ - Nem, semmi baj, semmi. Hát igen, a gyerek. Nos, elég jól kezelem a kérdést, azt hiszem. Saját gyerekem nincs, és .. mit is kérdeztél pontosan, hogy akartam-e?

Hát van nő, aki azt mondja tizenhét évesen, hogy nem, én soha nem akarok gyereket? Nos, persze talán van. De inkább az élet hozza a megoldást. Általában az élet hoz mindenféle megoldásokat. Ami egy rakás szar. Ezt úgy hívják: tapasztalat. Ez egy ilyen elegáns konvenció: ha valakiben csalódsz, hívd úgy, tapasztalat. Hát ami engem illet, egy egészen nagy rakás tapasztalattal gazdagodtam az évek során.

ELVIRA - Ezzel sokan vagyunk így. Kérhetek mézet?

ELADÓNŐ - És ez a rakás főleg a férfiakkal kapcsolatos. Hogyan, drágám? Méz? Persze, itt van, szolgáld ki magad.

ELVIRA - A férjeddal... nagy szerelem volt?

ELADÓNŐ - Na, ez volt aztán a butuska kérdés, már megbocsáss. Látod, nevetek.

ELVIRA - Igazad van, bocsáss meg. Inkább fogjunk neki.

ELADÓNŐ - Neki is foghatunk, meg beszélgethetünk is közben. Ki tiltja meg? Te például férjnél vagy, látom.

ELVIRA - Igen, de minek?

ELADÓNŐ - De minek, ez jó. Hát minek, igen. Ezt sokan kérdezhetik. Most leveszem a méreteidet. Nagyon szép kismama leszel.

ELVIRA - Ne viccelj. Nekem pont elég az, hogy kismama leszek, nem kell, hogy még nagyon szép is legyek hozzá.

ELADÓNŐ - De mit tegyünk, az vagy.

ELVIRA - Sose voltam az a kimondott szépség.

ELADÓNŐ - Ne tagadjuk le, ami van. *(sorolja a mért méreteket)*

ELVIRA - *(kényelmetlenül érzi magát)* Szeretsz varrni?

ELADÓNŐ - Szeretek-e? Mondjuk, attól függ, kinek.

ELVIRA - És... honnan szerzed a mintákat? Márhogy a szabásmintát?

ELADÓNŐ - És hát persze minden terhes nő kényeztetésre vágyik. Pontosabban minden nő kényeztetésre vágyik.

ELVIRA - Én nem.

ELADÓNŐ - Hát például az én férjem az erre képtelen volt. Márhogy az ex-férjem. Márhogy a második. Az első legalább... de hagyjuk. Ostobaság, ha két nő együtt van, és mindjárt a férfiakról kezd beszélni. A szabásmintát? A tanfolyamról.

ELVIRA - *(idegesen tereli a szót)* Milyen tanfolyamról?

ELADÓNŐ - Hát a varróiskolából. Mikor elváltam... nem, erről nem akarok beszélni. Mindenki a saját hibájából tanul. Mikor elváltam, átéltem egyet-mást. Ami persze érettebbé teszi az embert. Megtanul értékelni olyasmit is, amit korábban észre sem vett. Eljöttek olyan pillanatok, amiket korábban sosem gondoltam volna. Eljött például a perc, mikor hálás voltam, hogy nem látok férfit. Sehol egy férfi, sehol a környezetemben. Nem bűzlenek, nem agresszívek, nem másznak rám. Nem mondják meg, mit kell tennem, nem mondják, hogy merre kanyarodjam, nem dicsérnek meg, ha jól vezetek, nem paskolnak a fenekemre, ha behozom a kávé. Nem vagyok senki tulajdona. Belátom, persze, van nő, aki szereti, ha birtokolják, de...

ELVIRA - Ez szorít.

ELADÓNŐ - Szorít? Ó, bocsánat. Akkor rosszul mértem.

ELVIRA - *(idegesen)* Akkor rosszul.

ELADÓNŐ - Leveszem még egyszer a méreteid.

csend

ELVIRA - Ne haragudj... ez mi volt?

ELADÓNŐ - Mi volt mi?

ELVIRA - Ez.

ELADÓNŐ - Hogy hozzád értem?

ELVIRA - Igen, hogy...

ELADÓNŐ - Csak egy érintés. Csak ennyi.

ELVIRA - Nem szeretném, hogy megérints.

ELADÓNŐ - Azt hittem, hogy...

ELVIRA - Ne higgy semmit.

ELVIRA - Vegyük úgy, hogy ez nem történt meg.

ELADÓNŐ - (*nevet*) Bocsáss meg. Nem gondoltam, hogy...

ELVIRA - Nem akarom, hogy hozzám érj.

ELADÓNŐ - Bocsánat.

ELVIRA - Én .. Én most elmegyek, jó? Vegyük úgy, hogy itt se jártam. Vegyük úgy, hogy ez egy intermezzo.

ELADÓNŐ - Ezt nem értem.

ELVIRA - Mit lehet ezen nem érteni?

ELADÓNŐ - A szót. A szót nem értem. Mi az az intermezzo?

ELVIRA - Valami, ami meg se történt. Valami, amit el lehet felejteni.

ELADÓNŐ - Én nem felejttem el.

ELVIRA - De én igen.

*

A bőrfejű és az arab ugróiskolát játszik

ARAB FÉRFI - Már nincs messze a vége. Engedj el.

BŐRFEJŰ - Nincs esélyed.

ARAB FÉRFI - Kísérteni foglak. Bosszúálló angyal leszek, és eljövök érted.

BŐRFEJŰ - Muszlim vagy, nem lehetsz angyal.

ARAB FÉRFI - Az angyalok nem keresztények.

*

egy raktárban, félhomályban

ELADÓNŐ (*varrógépen babaruhát varr*) - Élt réges-régen messze földön egy öregember. Jól élhetett volna, volt nagy gazdagsága, de mi öröme volt benn, ha a tündérek minden áldott éjjel a földjére jártak táncolni, és mindent letapostak? Gondolt egyet, bevetette búzával a helyet, ahol a tündérek táncoltak, és hát igaza lett, a tündérek nem jöttek többet. Boldog volt az öreg, elmúlt a veszedelem, kijárt a földre, nézte a vetést. Hát egy nap egyszerre előtte termett egy pirinyó kis ember vörös ruhában, és a kardját az öreg mellének szegezte. Vigyázz magadra, mert bosszúnkat el nem kerülöd. Az öreg, hát szó mi szó, ha a kis vörös emberkére gondolt, nem érezte nagyon bátorságosan magát. A tavaszból nyár lett, a nyárból ősz. Vigyázzatok, hallják egyszerre, a bosszú közeledik! És valóban, mintha össze akarna roskadni a ház! Néznek jobbra, néznek balra sehol egy

teremtett lélek, de bizony a réten egy szál búza sehol, fekete hamu fedi a földet.
És jött újra a kis ember a karddal, és mondja: ez még csak a kezdet, jön a folytatás
A tündérr király annyira haragszik, hogy téged is elvarázsol. Könyörgött az öreg, sírt, zokogott, mígnem megígérte a vörös emberke, hogy...

Egy pisszt se halljak!

A királyom enyhítette a büntetést, öreg, helyetted az átok a családotra száll, nem te szenvedsz, hanem valamely ivadékod, ezt mondta a kisember, karddal a kezében.

És táncoltak tovább a tündérek minden éjjel, és énekelték: Vár a bosszú, tirátok vár. De bizony az öreg fiai úgy megszokták már az örökös éneket, hogy nem is féltek tőle, egymás után haltak meg késő öregségben mind, ahányan voltak.

Száz esztendő múltán azonban egy napon, mikor a tündérekre nem emlékezett már senki se, az öregnek pedig a nevét is régen elfeledték, és a holló se károgott utána, egy napon...

Hát legyen már itt egy kis fény, a mindenit!

Felgyújtja a mennyezeti világítást. A mennyezetről kalitkák függenek alá, mindben egy-egy gyerek

Hol jártunk? Igen: Ez a szabadulás igen megtetszett az öregnek, ő bizony nem gondolt a maradékaira, hanem szépen hazament, és nem szólt senkinek. Sok-sok évig élt még azután, s mikor meghalt, a fiai nagy sírással kísérték ki a temetőbe.

Száz év múlt el, és egy napon, mikor úgy tűnt, némán lélegzik a táj, és téged figyel... Elhinnétek-e, hogy létezik, hogy hányinger fog el, pusztán egy hang hallatán?

Mindnyájan az ablakhoz szaladtak, és ugyanaz a hang...

Egy mukkot se halljak, igen! Egy pisszenést se! Hol tartottam, na most hol tartottam...?

Száz év múltán az öreg egy messzi ivadéka, ük-ük-ükunoka, lakodalmára készült, mikor megszólalt a hang: Ütött a bosszú. Mindnyájan az ablakhoz szaladtak, és halálra rémültek, és a fiú, aki a lakodalmára készült, hazáig kísért a borzalmak házából a mennyasszonyát. Ám hazafelé tündéri szép zene ütötte meg a fülét. Egy barlangból jött a dal. Jaj ez szomorú gyerekek, nagyon szomorú mese. Ment a barlangba, egyre beljebb, de semmit se lelt. Arra gondolt, otthon már aggódnak érte, hát visszafordult.

Az ünnepi rokonság, mert hiába várta fiút, a hegyi remetéhez fordult, aki így szólt: hiába keresitek a fiút, a tündérek átka megfogant. Száz év múlva tér haza, nektek száz év, neki egy nap. Sose látjátok többé. A két szegény öreg szülő búsan hazament, és csakugyan úgy történt, ahogy a remete jósolta. Évek teltek, évek múltak, de a fiúnak semmi híre. Mindenki elhitte, hogy meghalt, csak a menyasszonya várta hűségesen. Minden áldott reggel kiment a hegyre, onnan nézett szerteszéjjel, vajon nem látja-e valamerre a kedvesét, és mindennap szomorúbban tért haza. Szeme elhomályosodott a sok sírástól, haja megőszült az évek múltával, aztán ő is meghalt, és a fiúnak minden rokona, anélkül, hogy valamit hallottak volna felőle.

Pedig a fiú élt!

ÉnekeljeteK valamit, amíg varrok. ÉnekeljeteK valami szomorút.

Az eladónő varr, a gyerekek énekelnek.

És akkor azt mondta a hang: Hát te miért futsz, mintha kergetnének?

Egyszer csak tündéri zene ütötte meg a fülét, és egyre közeledett az égi hangok felé. De ő...

Nem lepődöm meg, ha bármi történik a közelemben, semmi nem ér váratlanul.

De azt nem szeretem, ha tíz percig kell erőlködnöm, hogy felébredjek.

Ismerős a táj, de mégse az, a fák megnöttek, a kerítés ledőlt, a szomszédban nem áll a ház. A fiú szaladt.

Belépett az ajtón a fiú, de semmi nem volt ismerős, de semmi. Kérdi az öregasszony, akit benn talált: Hát te fiam miért futsz, mintha kergetnének?

Én Madoc vagyok, kiáltja a fiú. Madoc nem élt soha, csak a régi mesékben, így a vénség, és odatopog hozzá, vigasztalóan simítja, de ahogy hozzáér, hát Madoc... Nem, inkább valami vidámat, énekeljtek valami vidámat nekem. Úgy elszomorodtam, annyira nagyon.
A gyerekek énekelnek.

*

ketten

ELVIRA - Sokkal előbb kellett volna már beszélünk egymással.

ÉVA - Nem hiszem.

ELVIRA - Te tudsz rólam, én tudok rólad. Tudom a szokásaidat, a parfümödet, a kedvenc éttermedet. Többet tudunk egymásról, mint két testvér. Még azt is tudtam, hogyan nézel ki.

ÉVA - Gondolom, találtál valami ostoba fotókat, facebook, twitter, na és?

ELVIRA - Nem haragszom rád.

ÉVA - Akár haragszol, akár nem, nem érdekel.

ELVIRA - De azért mégis furcsa téged szemtől szembe látni.

ÉVA - Hát akkor nézz meg jól, nem szeretnék rendszert csinálni abból, hogy találkozzatunk.

ELVIRA - Tudsz a betegségemről is?

ÉVA - Nem sokat.

ELVIRA - Senki sem tud róla sokat, az orvosok sem.

ÉVA - Epilepsziás vagy?

ELVIRA - Nem.

ÉVA - A férjed azt mondta, úgy képzeljem el, epilepsziás vagy.

ELVIRA - Képzeld el úgy.

ÉVA - Illetve nem ezt mondta, hanem hogy olyan rohamaid vannak.

ELVIRA - Előfordulnak.

ÉVA - Ez az a hosszú nevű betegség?

ELVIRA - Ez az.

ÉVA - Nem lehet könnyű neked.

ELVIRA - Megvagyok.

ÉVA - Mióta tudod?

ELVIRA - Így születtem.

ÉVA - A férjed bármikor betoppanhat. Lement sétálni a kisfiammal.

ELVIRA - Legfeljebb okozunk nekik egy kis meglepetést. Melyiknek melyet.

ÉVA - Tulajdonképpen miért jöttél hozzám?

ELVIRA - Hát egyszer csak úgy elgondolkodtam, hogy mi micsoda egy rokonlelkek vagyunk.

ÉVA - Nem hiszem.

ELVIRA - De, egy szinten igen.

ÉVA - Tudom, mire gondolsz, hogy egy férfit szeretünk, blablabla. De én nem szeretem a férjedet.

ELVIRA - Én sem szeretem a férjemet. És nem erre gondoltam. Hanem hogy az emberek szemében mi valamiféle csodabogarak vagyunk. Olyasmi, ami izgatja a fantáziájukat, de viszolyognak is tőle.

ÉVA - Csinos nő vagy, nincs miért tőled viszolyogni.

ELVIRA - Láttál már huszonéves nőt, bottal járni, rajtam kívül?

ÉVA - Nem, azt hiszem, de nem is érdekel. Nem érdekel, ki hogyan jár.

ELVIRA - Régebben járókerettel jártam. És volt idő, hogy tolókocsiban ültem.

És ne feledd a rohamaimat. Csodabogár vagyok. Különlegesség. A gyerekek megbámulnak. Az anyák szégyellik magukat, ha látják, hogy a gyerekeik leplezetlenül bámulnak rám.

ÉVA - Egy szép fiatal nő, bottal. Ugyan. Azt hiszik, síbaleset.

ELVIRA - De mikor megtudják, hogy beteg vagyok, hátrébb húzódnak.

ÉVA - És mikor rájönnek, hogy mivel foglalkozom, nem köszönnek többé. Értem. Erre gondoltál. Nem egy nagyon eredeti gondolatmenet, de értem.

ELVIRA - Hagyjuk.

ÉVA - Ettől még nem érzem, hogy közünk lenne egymáshoz.

ELVIRA - Elmondom, miért jöttem.

ÉVA - Fogd rövide.

ELVIRA - Elfelejtet, hogy nekem kéne haragudnom rád.

ÉVA - Nyilvánvaló, hogy nem leszünk barátnők. Eljöttél hozzám, mondd el, mit akarsz.

ELVIRA - Bátor nő vagy, hogy felengedtél a lakásodba. Őszinte elismerésem.

ÉVA - Nem félek senkitől.

ELVIRA - Bosszúálló fajta is lehetnék.

ÉVA - Nyomorék vagy.

ELVIRA - Mondjuk úgy, mozgásomban korlátozott.

ÉVA - Mi a különbség?

ELVIRA - Lehetne nálam például pisztoly.

ÉVA - Ne nevettesd ki magad. Honnan lenne neked pisztolyod?

ELVIRA - Lebecsülöd a piaci kínálatot. Minden kapható.

ÉVA - Hát ez igazán melodramai lenne.

ELVIRA - Minden kapható. Te is kapható vagy.

ÉVA - Térj a tárgyra.

ELVIRA - Neked adom a férjem. Már nem kell. Fogd, és vidd.

ÉVA - Kérem?

ELVIRA - Jól hallottad.

ÉVA - Nem tudom, mit mondjak most.

ELVIRA - Nyilván nem akarsz örökké ebből élni, amit csinálsz. Ez a megfelelő pillanat, hogy kiszállj. A férjem odáig van érted, és miután ez régóta így áll, úgy tűnik, erre már lehet alapozni.

csend

ÉVA - Hogyhogy most erre az elhatározásra jutottál?

ELVIRA - Mondjuk úgy, most már más jár a fejemben.

ÉVA - Nem igazodom ki rajtad. Nem tudom, mit akarsz. Pár hete még...

ELVIRA - Meggondoltam magam.

ÉVA - Végül is a te dolgod.

ELVIRA - Így van, az enyém.

ÉVA - El fogsz válni?

ELVIRA - El, nyugodt lehetsz. eltűnök az életéből. És csak azért jöttem, hogy ezt elmondjam neked.

Mondd, csak jár a lift? *(elindul)* Idefelé elég keserves volt nyolc emeletet felbicegni. Hiszen, mint tudod, nyomorék vagyok.

ÉVA - Elakadt valamelyik emeleten.

Elvira minden előzmény nélkül rohamot kap

ÉVA - Istenem, Istenem! Valaki! János, János! Mit kell most csinálni? *(telefonál)* János, hol a francba vagytok? Rosszul van, rosszul, a picsába, itt van nekem rosszul, az én szőnyegemen! Mit kell most csinálni? *(ledobja telefont)* Jézusom, ez itt elvetélt nekem. Mennyire vérzik.

*

egyedül

JÁNOS - Ma beszéltem anyámmal. Telefonon. Végül is megtaláltam.

Nagyon csodálkozott. Hallgatott.

Akcentussal beszél.

Nem akar látni.

Nem volt kíváncsi, mit akarok tőle.

Azt mondta, a hangom egészen olyan, mint... hogy emlékezteti, és megijedt.

Kérte, hogy ne hívjam többet.

Hát jó, nem hívom.

Végül is nem vagyok gyerek, nem? Felnőtt vagyok.

Nem hívom. Vegyük úgy, hogy...

*

egyedül

ÉVA - Tegnap megírtam a regényem első mondatát. „Komár Éva vagyok, az életem kész regény” - így hangzik.

Ma azt gondoltam, lehet, hogy elég is, ez a mondat, ez az egy.

Ez egy egymondatos regény. Mit szólnak? Ez egy ilyen... rövid regény.

*

ARAB FÉRFI, mint angyal - Öreg hajléktalan vashordóban égő szemét tüzénél szárítja a fekélyeit, a nadrágszár a sebbe száradt, sziszegve rántja fel.

Tél van.

A sóhajból fagyott égen hófelhők és varjak, az ózon és nitrogéndioxid a város aranykorát idézi, a szálló porban templomtornyok úsznak, az utcákon némán lépkedő hús, új fajokat szülnek a kültelki fáradtolaj-tavak, ahol süllyedő gépek öntöznek kerozint a légi-folyosó utolsó kilométerén, ahol örök jégmentes tóban mossa kezeit az ipari termelés anyala, ahol abroncsot égetnek a külváros sámánjai, akik ellepték a szárnyaló ingatlanpiac összes emlékműveit.

Kölykök öngyújtóval macskát kínoznak az összefirkált széplány előtt, aki sok példányban mosolyog a közöny reklámjain, egy luxusterepjáróra fázós bőrfejű vizel, míg megcsodálja a fáról fára futó karácsonyi égőfűzért, sietve gombolkodik, a fejére hó száll. A lányra gondol a plakátokon.

Egy hete, az első képen a sarok felől, a lány mellére apró horogkeresztet vésett, mint ódát, mint a kegyelem ajándékát, és újból feltalálta a szerelmet.

Az automata kaszinó reklámja a sarkon szép utcalányra villog, akit senki sem kíván meg, pénzt ad a rendőrnek, akit húsz éve ismer, miközben egyikük sem gondol semmire.

A szórólapos fiú, kit egy pincébe zárva tanítottak ki a bölcsek könyvére tízévesen, lélekben sorozatgyilkos, és a szíve torz, mint egy tatáré, gyűlölet kering ereiben, amint vértelen dámák és mások unott keze a földre ejtik a reklámcéduláit, piros szőnyeg a metróbejáratig. A kurva egyet szánalomból elvesz, angoloktatás, kedvezményes angoloktatás. Szállodabárokra gondol, recepciószokra, egy sor kopott emléken méléz, hogy egy másik életben valaha milyen szép volt, meg milyen hideg van. Pénzt dob egy kolduló kislánynak, aki sír a sárban ülve. Fáj a petefészek.

Isten hozott, itt és akárhol. Valóban, szép az este, hogyan tudnánk visszatartani magunkat, hogy himnuszt ne énekeljünk, romlott egyházi latinban?